

Maastricht spreidt buitensportaccommodaties

Guido Houben: "Kunstgras vergroot de capaciteit van onze sportparken"

Veel gemeentes kampen met een verouderde infrastructuur voor sport. Kunstgras biedt uitstekende kansen om het aantal complexen terug te brengen, zonder aan capaciteit in te leveren. De gemeente Maastricht is op dit moment druk bezig met een complete heroriëntering van de sportieve infrastructuur. Guido Houben zal in zijn presentatie tijdens het congres 'Help! Ik krijg een kunstgrasveld' ingaan op de situatie in Maastricht, het complexe besluitvormingsproces en de uitvoering van het ambitieuze plan.

Auteur: Floris Winters

De gemeenteraad van Maastricht heeft onlangs een spreidingsplan buitensportaccommodaties vastgesteld. "Daarbij is het streven om een robuuste sportinfrastructuur te verwezenlijken. Dit levert namelijk een hoge bijdrage aan de bewegingsstimulering en een aantrekkelijk vestigings- en verblijfsklimaat van de stad", stelt Houben. Hoofduitgangspunten voor deze kwaliteitsslag zijn: multifunctionele accommodaties van voldoende schaalniveau, gedeeld gebruik met behoud van eigen identiteit, evenwichtige spreiding over de stad, verbreden toegankelijkheid en het algemeen belang laten prevaleren boven verenigingsbelang.

Uit landelijke trends en ontwikkelingen blijkt dat de vraag naar kwaliteitsaccommodaties toeneemt. Sporters gedragen zich namelijk steeds nadrukkelijker als consument en stellen hogere eisen aan accommodaties. Ook de verwachte lokale demografische veranderingen (ontgroening en vergrijzing) zullen van invloed zijn op het gebruik en de inrichting van accommodaties. Trends en ontwikkelingen die overigens ook de verenigingen dwingen tot meer klant- en omgevingsgerichtheid, om de concurrentie met andere (commerciële) sportaanbieders het hoofd te kunnen bieden. "Gezien de sociale samenhang wil

de gemeente Maastricht verenigingen dan ook behouden als cement van de samenleving. De noodzaak tot het uitvoeren van de eerder vastgestelde kwaliteitsslag met de gemeentelijke sportaccommodaties wordt daarmee steeds urgenter."

Huidige situatie

Een analyse van de actuele situatie ten aanzien van de buitensport in de gemeente Maastricht, uitgevoerd door Groenplanning Maastricht BV, laat er geen gras over groeien.

1. De kwaliteit van de sporttechnische inrichting is overwegend 'basis', met uitschieters naar beneden.
2. Het gebruik beperkt zich overwegend tot de avonduren en de weekeinden, door verenigingen.
3. Er is nauwelijks gebruik door derden.
4. De exploitatielasten zijn hoog in relatie tot het aantal gebruikers.
5. Gedeeld gebruik van sportparken en samenwerking tussen verenigingen is minimaal.

Eveneens is geconcludeerd dat de gewenste kwaliteitsslag ten aanzien van de buitensportaccommodaties, zoals al eerder vastgelegd in de Sportnota en het Integraal Accommodatie Beleid, slechts in zeer beperkte mate gerealiseerd is.

1. De problematiek rondom accommodaties is teveel benaderd vanuit het individueel verenigingsbelang, waardoor het integrale sportbelang en de brede doelstellingen uit de sportnota op de achtergrond zijn komen te staan.
2. Extra investeringen op korte termijn zijn noodzakelijk om het minimale basisniveau en de veiligheid van de huidige accommodaties te kunnen garanderen.
3. Kleed-/clubgebouwen zijn, in tegenstelling tot de uitgangspunten van het Integraal Accommodatie Beleid, overwegend eigendom van verenigingen.
4. Er is onvoldoende uitvoering gegeven aan adequate verenigingsondersteuning.
5. Er is alom behoefte aan een concreet plan en daadkrachtige snelle uitvoering.

In feite heeft het individuele verenigingsbelang op accommodatiegebied de beleidsuitvoering de afgelopen jaren onevenredig beheerst. Houben: "Verenigingen en de gemeente houden elkaar in een houtgreep. Met het spreidingsplan is nu definitief een knoop doorgehakt." Accommodaties behoren geen doel op zich te zijn, maar een middel om doelstellingen te kunnen realiseren. Teneinde gericht uitvoering te kunnen geven aan de Sportnota, het Integraal Accommodatie Beleid

en de wensen van verenigingen en adviesorganen is daarom een wending in de huidige benadering noodzakelijk. Een wending die ook aansluit op actuele ontwikkelingen en wensen van de moderne sporter.

Infrastructuur

Een integrale aanpak is derhalve nodig, waarbij de verbinding tussen accommodaties, verenigingsondersteuning, evenementen en bewegingsstimulering leidend is. Met andere woorden gaat de gemeente investeren in een moderne toekomstbestendige sportinfrastructuur die doelmatig te exploiteren is. De criteria zijn nader uitgewerkt en worden vertaald naar een concreet spreidingsplan buitensportaccommodaties, waarin concentratie en kwaliteit in samenhang centraal staan.

Door concentratie ontstaat schaalvergroting waardoor een veel beter klimaat gecreëerd wordt voor samenwerking en verenigingsondersteuning. Hierdoor ontstaan kansen en mogelijkheden om op de accommodaties naast de reguliere verenigingsactiviteiten ook activiteiten te ontplooiën die aansluiten op de behoefte van de moderne sporter. Denk hierbij onder andere aan buitenschoolse opvang, evenementen, bewegingsonderwijs en gebruik voor extensieve recreatie. Dit laatste kan door de parken breed toegankelijk te maken en in te passen als aanland- en vertrekpunt voor wandel- en fietsroutes; de sportactiviteiten bij uitstek van de groeiende groep ouderen. Teneinde verenigingsoverstijgende samenwerkingsverbanden en activiteiten mogelijk te maken, zullen kleedclubgebouwen multifunctioneel ingericht worden conform de laatste wettelijke voorschriften en inrichtingseisen (onder andere NOC*NSF-normen) en die duurzaam en onderhoudsarm zijn. Daarnaast zal het eigendom en beheer van de kleedclubgebouwen bij de gemeente komen te liggen. Hierdoor wordt de privatisering teruggedraaid.

De sportverenigingen zijn en blijven de hoofdgebruikers van de sportparken en vormen de hoeksteen voor de georganiseerde sport. Echter, door maatschappelijke ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen worden verenigingen gedwongen tot meer klant- en omgevingsgerichtheid om de concurrentie met andere (commerciële) sportaanbieders het hoofd te kunnen bieden. De behoefte aan gekwalificeerde vrijwilligers en professionele ondersteuning wordt steeds groter. Ook binnen de verenigingen is derhalve een kwaliteitsimpuls nodig. Een zeer belangrijk onderdeel van de integrale benadering die wij voorstaan, behelst dan

ook een vitaliseringstraject dat in samenwerking met sportbonden zal worden ingezet.

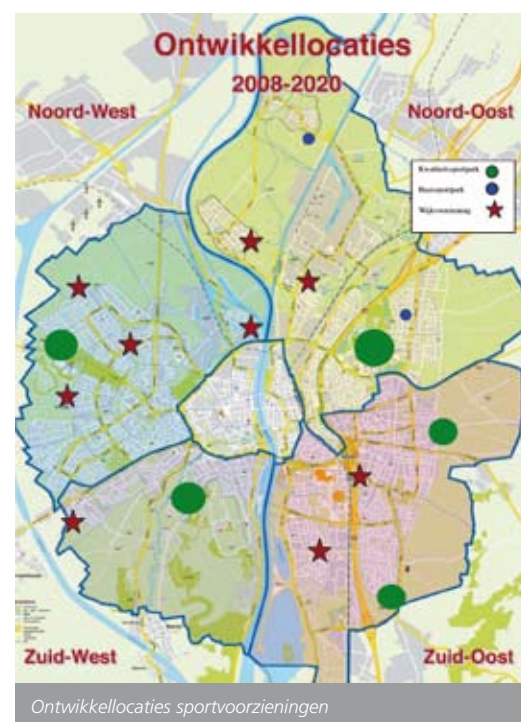
Door de schaalvergroting en het gedeeld gebruik van accommodaties door meerdere verenigingen en derden zal professionele ondersteuning noodzakelijk zijn om efficiënter en effectiever gebruik van het sportpark ook feitelijk mogelijk te maken. Die professionele ondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van parkmanagement. Met de ondersteuning wordt beoogt de verenigingen een zware taak uit handen te nemen, zodat ze meer ruimte krijgen om zich toe te leggen op hun 'core business'. Er zal een overlegplatform worden ingericht waarbij verenigingen en de andere gebruikers van een sportpark in gesprek raken met elkaar en de gemeente over de aanpak van veelal gemeenschappelijke problemen. Daarbij is het van belang om de diversiteit en identiteit van verenigingen maximaal in stand te houden. Dit betekent dat bij de inrichting van nieuwe sportparken maar ook in het beheer daarvan extra aandacht wordt gegeven aan voorzieningen die hieraan bijdragen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een eigen hoofdveld, bestuurskamer, reclameuitingen, kantine-inkomsten en participatie in de beheersorganisatie van het 'eigen' sportpark. Verenigingen dienen zich daar thuis te voelen.

Door sportvoorzieningen te concentreren, zal de sport meer uit de wijken verdwijnen? Houben: "Daar waar je iets wegpakt, moet je ook iets terugbrengen. Door de concentratiebeweging naar kwaliteitssportparken is het gewenst om meer dan voorheen kleinschalige sportvoorzieningen in de buurten te realiseren en het gebruik daarvan te stimuleren. We sturen hierbij nadrukkelijk op kwaliteitsvoorzieningen zoals trapveldjes, Richard Krajicek-tennisveldjes, jeu de boules banen, Cruyff-Courts of combinaties daarvan." Afhankelijk van de vraag, wensen en beoogde doelen van betrokken partijen in de buurt zal de uiteindelijke concrete invulling plaatsvinden.

Kunstgras

Het spreidingsplan betekent dus een volledige heroriëntering van de sportaccommodaties in Maastricht. Houben ziet kunstgras sportvelden als een uitstekende kans om het gewenste sportaanbod te verwezenlijken: "De achttien bestaande buitensportparken worden teruggebracht tot vijf kwaliteitssportparken en twee basisparken aan de hand van vastgestelde criteria. Gedeeld gebruik en méér gebruik zijn belangrijke uitgangspunten. De capaciteit van de sportparken kan worden

vergroot door de aanleg van kunstgrasvelden. Kunstgrasvelden die enerzijds geschikt zijn voor voetbal maar waar ook gezocht wordt naar multifunctionele toepassingen. In kunstgras zien we de mogelijkheid om tegemoet te komen aan wensen en ontwikkeling in de stad."

Potje Voetballen

Voetbal domineert in Maastricht de buitensport. Er zijn zo'n 5000 voetballers en zo'n 2.200 andere leden van buitensport. In de laatste categorie nemen Atletiek (900) en Hockey (800) het leeuwendeel voor hun rekening. 31 buitensportverenigingen waarvan 11 voetbalverenigingen. Er zijn achttien buitensportparken, waar op vier parken sprake is van multifunctioneel gebruik. Er waren vier kunstgrasvelden in Maastricht.